

REFERAT Familieudvalget (2022-2025) d. 06-05-2024

Mødedato Mandag d. 06. maj 2024 kl. 19:00

Mødested M1.8

Mødedeltagere Lasse Nørreskov, Morten Lyager, Kristian Nørgaard, Ole B.
Hovøre, Søren Trier Høisgaard, Line Rovelt, Thomas Skov Rasmussen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Ramme for forældrearrangeret frokost- og madordning - beslutning.....	4
Pilotprojekt med egen produktion af mad - beslutning.....	6
Styrke ledelsen på dagtilbudsområdet - orientering.....	9
Børnetalsprognose på dagtilbudsområdet - orientering.....	11
Lukket: Tillægsbevilling - Ny daginstitution Smørum - orientering.....	13
Orienteringspunkter.....	14

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutningstema

Godkendelse af dagsorden.

Kompetence til afgørelse

Familieudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at dagsordenen godkendes.

Beslutning i Familieudvalget den 06-05-2024

Godkendt.

Punkt 2: Ramme for forældrearrangeret frokost- og madordning - beslutning

23/12867

Beslutningstema

På baggrund af ønske blandt politikere og forældre om at få en fuld madordning med egenproduceret mad lægges der op til, at rammen for forældrearrangeret frokost- og madordning i dagtilbud besluttet. Rammen tydeliggør, hvad forældrene har ansvar for og, hvad kommunen kan hjælpe med.

Kompetence til afgørelse

Familieudvalget – Økonomiudvalget – Byrådet.

Indstilling

Administrationen indstiller, at rammen for forældrearrangerede frokost- og madordninger godkendes.

Sagsfremstilling

Der har i flere år været et ønske blandt forældre om, at børn kan få serveret alle måltider, mens de er i dagtilbud, så forældre ikke skal medbringe mellemmåltider hjemmefra. Dette kan lade sig gøre ved, at forældre går sammen om at etablere forældrearrangerede frokost- og madordninger (dagtilbudsloven §17 stk. 1 og 3).

Frokost- og madordninger kan enten produceres fra bunden i børnehusets køkken, eller leveres af en ekstern leverandør, og derefter anrettes i børnehusets køkken. Forældrene kan ikke pålægge kommunen udgifter til fx udvidede køkkenfaciliteter, og derfor skal den frokost- og madordning, de måtte arrangere, kunne lade sig gøre indenfor de rammer børnehuse allerede har. Efterfølgende sag på denne dagsorden vedr. igangsættelse af pilotprojekt peger på tre børnehuse, hvor produktion af mad fra bunden vurderes mulig. Alle børnehuse kan i dag håndtere anretning og lettere tilberedning af måltider.

For at tydeliggøre hvilket ansvar forældre har ved forældrearrangerede frokost- og madordninger, herunder hvad kommunen kan hjælpe med, kan Byrådet fastsætte en overordnet ramme jf. dagtilbudsloven §17, stk. 4 (se bilag).

Ramme for forældrearrangerede frokost- og madordninger

Rammen fastsætter krav og vilkår som en frokost- og madordning skal etableres og drives inden for. Herunder fremgår væsentlige beslutninger, som administrationen vurderer bedst kan understøtte forældrearrangerede frokost- og madordninger i Egedal Kommunes kommunale og selvejende daginstitutioner:

Deltagelse: Hvis et flertal af forældrene i børnehuset stemmer for at fravælge den kommunale frokostordning, kan en frokost- og madordning arrangeres af forældregruppen. Mindst 70% af forældrene skal stemme for den forældrearrangerede frokost- og madordning. Den høje procentvise deltagelse blandt forældrene skal sikre, at ordningerne kan gennemføres med bred opbakning, at fællesskabet omkring måltiderne i børnegruppen styrkes og at administrationen af ordningen lettes.

Forældrebetaling: Ifølge dagtilbudsloven skal Byrådet beslutte en maksimal pris for forældrearrangeret frokost- og madordning. I 2024 koster den kommunale frokostordning 658 kr. om måneden. Baseret på beregninger af formiddags- og eftermiddagsmad, og andre kommuners pris i 2024, anbefaler administrationen, at det maksimale beløb for frokostordning udgør 700 kr. pr. barn pr. måned, og at en samlet forældrebetaling for forældrearrangeret frokost- og madordning ikke overstiger 1.100 kr. pr. barn pr. måned.

Opkrævning af forældrebetaling: Hvis forældrene ønsker det, kan Egedal Kommune stå for at opkræve forældrenes betaling for frokost- og madordning i det enkelte børnehus. Udgifterne til kommunens administration dækkes af forældrenes betaling til ordningen.

Konsekvenser for budgettet

Rammen betyder, at kommunen ikke kan pålægges ekstra udgifter uanset om frokost- og madordningen produceres fra bunden eller leveres af en ekstern leverandør. Derved sikres det, at ordningerne kan rummes og drives inden for de eksisterende rammer i køkkenerne i børnehuse.

Der gives i dag økonomisk, socialpædagogisk og/eller behandlingsmæssig friplads tilskud til betaling af kommunal frokostordning. Forældres betaling for forældrearrangerede frokost- og madordninger vil, jf. rammen, også være omfattet af tilskud, og i det omfang forældrenes betaling for disse ordninger overstiger deres nuværende betaling, vil kommunen

have øgede omkostninger til tilskud. Hvis fx to børnehuse vælger at arrangere både en frokost- og madordning, hvor forældrebetalingen tilsammen udgør op til 1.100 kr. pr. måned, vil kommunens udgifter til tilskud øges med ca. 50.000 kr. om året.

Når forældrebetalingen fastsættes i den enkelte frokost- og/eller madordning, vil kommunen gå i dialog med forældreforeningen om at lægge et budget for aflønning af køkkenpersonalet, der så vidt muligt kan tage højde for udgifter, der relaterer sig til fx barsel og sygdom. Eventuelle kommunale merudgifter til aflønning af køkkenpersonalet vil desuden kunne indhentes ved efterfølgende regulering af forældrebetalingen.

Til sidst kan fuld madproduktion give mere slitage på køkkenerne. Dette vil der blive samlet op på i pilotprojektet.

Beslutning i Familieudvalget den 06-05-2024

Udvalget anbefaler indstillingen med præcisering af, at forældrearrangeret frokost- og madordninger indtræder, hvis 70% af de afgivne stemmer, stemmer for.

Bilag

Ramme for forældrearrangerede frokost- og madordninger

Punkt 3: Pilotprojekt med egen produktion af mad - beslutning

23/12867

Beslutningstema

På baggrund af et politisk ønske, og et ønske fra flere forældre om at have fuld madordning i dagtilbud, lægges der op til, at udvalget beslutter at igangsætte et pilotprojekt med egen produktion af mad.

Kompetence til afgørelse

Familieudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at:

1. Det godkendes at igangsætte et pilotprojekt, hvor måltider kan produceres fra bunden i tre børnehuse fra januar 2025.
2. Det godkendes at afholde ekstraordinært valg om frokostordning i 2025.

Sagsfremstilling

I dag har alle børnehuse, undtaget Skovbørnehaven Tungegården, en kommunal frokostordning, hvor en ekstern leverandør leverer et sundt frokostmåltid, som derpå anrettes af en køkkenmedarbejder, og hvor forældre selv medbringer formiddags- og eftermiddagsmad.

Flere forældre har gennem tiden udtrykt ønske om, at børnehuse står for alle måltider, så forældre ikke selv skal medbringe mellemmåltider til deres børn.

Med henblik på at afprøve mulighederne for egen produktion af måltider og få erfaringer med, hvad der skal til, foreslås det at igangsætte et pilotprojekt i tre børnehuse: Børnehuset Paletten, Børnehuset Fantasihaven og Børnehuset Mariehønen.

De tre børnehuse er valgt, fordi der blandt forældrene er stor interesse og lyst til at have egen produktion af mad. Derudover vurderes køkkenerne at være egnede til at producere mad fra bunden. Endelig er der i de tre børnehuse allerede ansat køkkenmedarbejdere, der har de nødvendige kompetencer til at varetage produktion af mad fra bunden.

Hvad skal der til for at gå i gang?

Dagtilbudsloven (§16a og b og §17) angiver en ramme for, hvordan frokost- og madordninger besluttet og håndteres. For at forældre kan vælge, at et børnehus står for egen produktion af alle måltider, skal flere forhold være på plads lokalt i børnehuset:

- Ordningen skal tilrettelægges inden for den politisk besluttede ”Ramme for forældrearrangeret frokost- og madordning” (se sag 4 på denne dagsorden).
- Et flertal af forældrene, i det enkelte børnehus, skal fravælge den kommunale frokostordning.
- Et flertal af forældrene skal tilvælge en forældrearrangeret frokost- og madordning.
- Køkkenerne skal være godkendt af Fødevarestyrelsen til ”produktion af mad over bagatelgrænsen”.
- Børnehuse skal have køkkenmedarbejdere med tilstrækkelig kostfaglig viden eller baggrund, så de kan sammensætte, indkøbe og producere måltider, der lever op til Fødevarestyrelsens anbefalinger om sund mad for 0-6-årige børn.
- Børnehuse skal sørge for at uddanne eller instruere køkkenmedarbejdere, så de kan varetage køkkenhygiejne, egenkontrol og korrekt behandling af fødevarer.
- Forældrerådet skal lave lokale retningslinjer for madproduktionen fx økologi, vegetar, kold/varm mad, mad til ture mv. Områdebestyrelsen kan evt. lave principper for forældrearrangerede frokost- og madordninger.

Hvornår kan pilotprojektet gå i gang?

Tidsplanen for pilotprojektet og evt. udrulning til andre børnehuse fremgår nedenfor. Til juni skal forældre i alle børnehuse stemme om de fortsat ønsker den kommunale frokostordning. Forældre i de tre pilotbørnehuse vil til dette

valg få mulighed for at stemme for at oprette en forældrearrangeret frokost- og madordning, hvor mad produceres fra bunden i børnehuse.

Juni 2024	Valg om kommunal frokostordning i alle børnehuse for 2025 samt valg om deltagelse i pilotprojekt i tre børnehuse.
Aug-dec 2024	Principper for egen madproduktion fastsættes og pilotprojektet forberedes i de tre børnehuse.
Januar 2025	Pilotprojektet med egen produktion af mad går i gang.
Forår 2025	Der samles op på erfaringer i de tre børnehuse.
Juni 2025	Valg om frokostordning for perioden 2026-2027.
Sommer 2025	Der lægges op til, at det politisk besluttes om pilotprojektet skal udbredes til flere børnehuse fra 2026.
Aug-dec 2025	Principper for egen madproduktion fastsættes og udbredes til de børnehuse, der har valgt det.
Januar 2026	De børnehuse, som har valgt forældrearrangerede ordninger med egen produktion af mad, kan opstarte ordningerne.

Valg om frokostordning

Der skal holdes valg om frokostordning hvert andet år, i lige år. For at give flere forældre mulighed for at indføre forældrearrangerede frokost- og madordninger fra 2026, anbefales det, at der afholdes et ekstraordinært valg om frokostordning i 2025, og at valget i 2024 dermed kun gælder for en 1-årig periode.

Konsekvenser for budgettet

Der gives tilskud til forældrebetalingen til forældre, der er berettiget til hel eller delvis økonomisk, socialpædagogisk og/eller behandlingsmæssig friplads. Hvis frokost- og madordninger arrangeres i flere børnehuse, vurderes de kommunale omkostninger til tilskud at stige, da den samlede forældrebetaling vil overstige den nuværende pris for frokostordningen. Det vurderes at forhøje de kommunale omkostninger til tilskud med ca. 50.000 kr. om året.

Fuld madproduktion kan give mere slitage på køkkenerne, hvilket der vil blive samlet op på i pilotprojektet. Derudover kan en mulig udbredelse af pilotprojektet, til børnehuse der pt. ikke vurderes at have den nødvendige kapacitet til at producere mad fra bunden, medføre udgifter til etablering af fx øget køle- og bordplads.

Borgerdialog

Der vil i processen være dialog med områdebestyrelser, forældreråd og daglige ledere, i de tre børnehuse, i forhold til at forberede og gennemføre pilotprojektet.

Administrationen vil, forud for det forestående valg om kommunal frokostordning i juni 2024, informere områdebestyrelserne i Ølstykke og Smørum samt forældre til børn, i de tre børnehuse, om muligheden for at deltage i pilotprojektet.

For at deltage i pilotprojektet skal et flertal af forældrene fravælge det kommunale frokosttilbud. Dernæst skal minimum 70 pct. af forældrene vælge at deltage i pilotprojektet.

Hvis pilotprojektet opnår tilslutning, vil administrationen understøtte, at der dannes en forældreforening og udarbejdes lokale principper for egen madproduktion.

Beslutning i Familieudvalget den 06-05-2024

Godkendt.

Punkt 4: Styrke ledelsen på dagtilbudsområdet - orientering

24/3222

Beslutningstema

På baggrund af Byrådets beslutning, den 30. august 2023, om struktur og ledelse på dagtilbudsområdet orienteres om, hvordan der arbejdes med at styrke ledelsen på dagtilbudsområdet.

Kompetence til afgørelse

Familieudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Lokalt afsæt

På baggrund af en længere inddragende proces med rådgivningsudvalget i 2022/2023, hvor strukturen og organiseringen på dagtilbudsområdet blev analyseret, besluttede Byrådet i august 2023 at bevare de fire områder samt at de daglige ledes lokale råderum, medbestemmelse og indflydelse skulle styrkes.

Siden byrådsbeslutningen er der arbejdet på at styrke de daglige ledes lokale råderum, medbestemmelse og indflydelse i forhold til konkrete opgaver, som er blevet omlagt, og i forhold til at styrke ledelsen på dagtilbudsområdet i det hele taget.

Eksempelvis

- Er tværfaglige samarbejds møder og netværks møder omlagt fra at finde sted i områderne til hvert børnehus.
- Er arbejdet med pædagogiske læreplaner omlagt fra områderne til det enkelte børnehus og dermed den daglige leder.
- Er der igangsat et arbejde med styrket nærdemokrati og forældreråd, hvor de daglige ledere bl.a. styrkes i at understøtte det lokale forældreråd i hvert børnehus.
- Arbejdes der på at styrke gennemsigtigheden i økonomistyringen, så de daglige ledere kan tage øget ansvar for eget forbrug.
- Arbejdes der på at øge de daglige ledes kompetence i forhold til pladsanvisning af børn.

Derudover er der gennemgående opmærksomhed på omfanget og relevansen af de møder, som ledere og medarbejdere deltager i, ift. at bruge tiden bedst muligt.

Nationalt afsæt

Igennem de senere år har der nationalt været øget fokus på at styrke ledere på velfærdsområderne med henblik på at skabe mere værdi for borgerne. Der har eksempelvis været frikommuneforsøg, hvor udvalgte kommuner har afprøvet nye måder at varetage de kommunale opgaver på, og hvor kommunerne har været undtaget for statslig regulering og krav om dokumentation.

På dagtilbudsområdet har frikommuneforsøgene vist, at der allerede er vide rammer for at arbejde med styrket ledelse af faglig udvikling inden for dagtilbudslovens rammer, og at loven ikke begrænser faglig ledelse og udvikling. Med frikommuneforsøgene er det blevet tydeligt, at det handler om at frisætte ledere til at udvikle og varetage de faglige opgaver frem for at frisætte ledere fra lovgivning og regler.

I tråd hermed har Kommunaldirektørforeningen, Kommunale Velfærdschefer, Børne- og Kulturchefforeningen, Kommunalteknisk Chefforening, Økonomidirektørforeningen og KL i 2023 lavet et oplæg til retning på og anbefalinger til, hvor der kan skrues op for ledelse, når blikket er rettet mod kvalitet og værdi for borgerne ([Mere ledelse, mindre detailstyring, bedre velfærd \(kl.dk\)](#).) Overordnet set er der tale om et skifte fra ledelse, baseret på styring, til ledelse baseret på værdier og faglighed.

Oplægget ”Mere ledelse, mindre detailstyring, bedre velfærd” dannede afsættet for et lederseminar for alle ledere på tværs af Dagtilbud og skole i Egedal Kommune i marts 2024. Fokus på seminaret var at styrke ledere i at varetage ledelsesopgaverne inde for den overordnede og politisk fastsatte ramme med øget brug af faglig dømmekraft, mod, tillid og ambitioner om at løfte opgaverne bedst muligt, og skabe værdi for børn og unge, frem for at bedrive ledelse baseret på styring alene.

Byrådets lokale retning for dagtilbudsområdet og det nationale fokus på ledelse peger således i samme retning og understøtter fokus på at styrke den faglige ledelse tæt på borgerne og børnene.

Konsekvenser for budgettet

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Borgerdialog

Der gennemføres særskilt borgerdialog i processen omkring styrket nærdemokrati og forældreråd. De øvrige indsatser håndteres administrativt og i ledelsesstrengen.

Beslutning i Familieudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning.

Punkt 5: Børnetalsprognose på dagtilbudsområdet - orientering

24/2312

Beslutningstema

På baggrund af en ny befolkningsprognose for 2024 fremlægges børnetalsprognosen og deraf forventet behov for kapacitet i kommunens børnehuse.

Kompetence til afgørelse

Familieudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Befolkningsprognosen for Egedal Kommune omsættes hvert år til en børnetalsprognose, som viser det forventede pasningsbehov i kommunens børnehuse sammenholdt med kapaciteten.

Fortsat flere 0-5-årige børn i Egedal

Antallet af børn har igennem de seneste år været stigende i Egedal Kommune. Fra 2019 til 2024 steg antallet af 0-5-årige i kommunen således med 20 pct. (fra 2.900 til 3.470 børn). Den nyeste befolkningsprognose viser en fortsat stigning, om end i mindre grad end tidligere.

Med børnetalsprognosen forventes der, frem mod 2029, en stigning på ca. 16 børnegrupper svarende til 117 vuggestuebørn og 158 børnehalebørn.

Nok pladser i kommunens børnehuse til og med 2028

Kapaciteten i kommunens børnehuse forventes at kunne imødekomme det stigende pasningsbehov til og med 2028. En forudsætning herfor er, at de planlagte nye børnehuse bygges til tiden. At der samlet set er pladser nok i kommunen, til og med 2028, er dog ikke ensbetydende med, at kapaciteten er tilstrækkelig i alle fire dagtilbudsområder:

- Område Ganløse: Pasningsbehovet forventes at ligge stabilt i området de næste mange år, og der forventes at være plads nok i områdets børnehuse.
- Område Smørum: Pasningsbehovet forventes at stige frem til 2028 for herefter at falde. Der forventes nok pladser i området, forudsat at det nye børnehus står klar fra 2026.

Områderne Stenløse og Ølstykke grænser op ad hinanden, og der vil være søgning til børnehusene på tværs af de to områder. Derfor ansues de to områder som ét:

- Områderne Stenløse & Ølstykke: Den nye private daginstitution i Landskabsbyen forventes at være færdig til tiden (2026). Det betyder, at der forventes nok pladser, samlet set, i de to områder frem til og med 2027. Fra 2028 og frem forventes et stigende pasningsbehov i de to områder. Det kan pt. ikke imødekommes i den nuværende og planlagte kapacitet i områderne.

Børnetalsprognosen følges tæt, særligt for områderne Stenløse Ølstykke med henblik på i tide at udvide kapaciteten, hvis der fortsat er et behov fra 2028 og frem.

Fleksible pladser (kapacitetsbuffer) i Stenløse og Ølstykke

På baggrund af de seneste års stigning i antallet af børn blev der med budget 2023 igangsat et arbejde med at finde fleksible pladser i kommunens eksisterende børnehuse. Dette for bedre at kunne imødekomme udsving i børnetal på tværs af områder og år.

Som i 2023 er der også med budget 2024 afsat 3 mio. kr. til at skabe fleksible pladser. Administrationen har i 2023 prioriteret at skabe fleksible pladser i område Ølstykke og Stenløse pga. det stigende pasningsbehov særligt i disse områder. Der arbejdes fortsat med at skabe flere fleksible pladser, som vil kunne tages i brug fra 2025.

Der er i tæt samarbejde med de daglige ledere pt. skabt fleksible pladser svarende til ca. 3,5 børnegruppe (hhv. 12 pladser til vuggestuebørn og 60 pladser til børnehavebørn) i område Stenløse og Ølstykke samlet set. Disse pladser kan alle anvendes i 2024. De fleksible pladser er ikke medregnet i den eksisterende kapacitet, da disse pladser er tænkt som en buffer i perioder med flere børn.

Udvalget vil senere i 2024 blive forelagt en separat sag om status på etableringen af fleksible pladser, også set i forhold til behovet for kapacitet i Stenløse og Ølstykke fra 2028 og frem.

For yderligere uddybning af dette års børnetalsprognose, se bilag 1.

Konsekvenser for budgettet

Sagen har ingen bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning i Familieudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning.

Bilag

Børnetalsprognosen 2024-2034

Punkt 6: Lukket: Tillægsbevilling - Ny daginstitution Smørum - orientering

24/1956

Taget til efterretning.

Punkt 7: Orienteringspunkter

Beslutningstema

Orientering til Familieudvalget.

Kompetence til afgørelse

Familieudvalget.

Indstilling

Administrationen indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Administration og formand orienterer udvalget om følgende:

1. At der arbejdes på at etablere et lokalt specialtilbud til børn med specialpædagogiske og praktiske behov.
2. Opfølgende dialog efter afholdt dialogmøde.

Beslutning i Familieudvalget den 06-05-2024

Taget til efterretning.